

KOLEKTIVNI UGOVOR O RADU

SEMINARSKI RAD

1. UVOD

Uviđajući prijeku potrebu sporazumnog i dogovornog uređenja radnih odnosa radi promicanja socijalne i ekonomske sigurnosti zaposlenih, stvaranja stabilnih uvjeta poslovanja poslodavca i ostvarenja socijalnog mira, te izražavajući volju i spremnost dugoročnog, sporazumnog i dogovornog uređenja međusobnih odnosa na dobrobit ugovornih strana nastaje kolektivni ugovor.

Ovim seminarskim radom želi se na jednostavan način prikazati što bi 'prvi' kolektivni ugovor trebao sadržavati, kakva sve prava, te što je zapravo kolektivni ugovor? Da li kolektivni ugovor kao takav ide u prilog zaposlenicima ili poslodavcu/ima?

Tijekom istraživanja i pisanja korištena je indukcijско-dedukcijska metoda, a zbog lakše preglednosti rad je kompozicijski podijeljen u deset dijelova. U prvom dijelu govori se o povjesti kolektivnog ugovora o radu, ostali dijelovi govore o pojmu, sadržaju, predmetu, domeni, djelovanju i formi kolektivnog ugovora.

2. POVIJEST KOLEKTIVNOG UGOVORA O RADU

Povjesno gledano, u suvremenom značenju kolektivni ugovori o radu pojavljuju se u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća, iako se neki rudimentarni¹ oblici susreću i prije. Tek s razvitkom prava koalicije (sindikalnog udruživanja), priznanja sindikata od strane javne vlasti (zakonodavca) kao legitimnog predstavnika svijeta rada, formira se onaj subjekt koji može (iako ne isključivo samo on) biti titular zahtjeva, upućenih prema poslodavcima te pregovora sa njima.

U prvo vrijeme iza kolektivnih ugovora nisu stajale moguće pravne posljedice jer ga nisu priznavale ni jurisdikcija² ni legislativa³. Garancija njegovih odredbi sastojala se samo u snazi sindikata. Postupno, zakonskim priznavanjem prava (slobode) koalicije, u zakone neminovno ulaze pojedine odredbe o kolektivnim ugovorima ili se pak o njima donose posebni zakoni, a već u prvim desetljećima dvadesetog stoljeća, u tada razvijenim zemljama, nalaze se u širokoj primeni. Sve to je dovelo do situacije da se danas kolektivni ugovori o radu javljaju kao teško zamjenjiv i najbolji pronađeni instrument za uređivanje ravnopravnih odnosa između posloprimca i poslodavca.⁴

3. POJAM KOLEKTIVNOG UGOVORA O RADU

Kolektivni ugovor je poseban Ugovor radnoga prava koji u pisanom obliku dobrovoljno sklapaju poslodavci ili udruge poslodavaca (iznimno i Vlada kao 'poslodavac' u javnim i državnim službama) te sindikati ili udruge sindikata s druge strane. Radnici bez sindikata ne mogu sklopiti važeći kolektivni ugovor.

Kolektivni ugovor ima karakteristike ugovora, jer ga dobrovoljno sklapaju ugovorne strane i njime uređuju međusobne odnose, ali i stanovite karakteristike propisa, jer uređuje prava trećih tj. radnika, što mu je i najvažnija svrha, a obavezno se mora i objaviti, što je također karakteristika propisa. Kolektivni ugovor obvezuje poslodavca, ako ga je sam sklopio ili mu pristupio ili ako je član udruge koja je sklopila kolektivni ugovor te ga poslodavac mora primjenjivati prema svim radnicima koji su kod njega zaposleni.

Nema neke razlike između 'prvog' kolektivnog Ugovora i ostalih, kasnijih kolektivnih Ugovora. Kolektivni ugovor sadržava odredbe kojima se reguliraju odnosi između sindikata i poslodavca te pravna pravila koja se odnose na prava radnika, sklapanje, sadržaj i prestanak ugovora o radu. Kolektivni ugovor je posebni ugovor radnoga prava, koji naravno djeluje kao ugovor jer obvezuje stranke koje su ga sklopile, ali na stanoviti način djeluje također kao propis jer se odnosi i na treće, tj. na radnike, u čijem je interesu i sklopljen. Svrha kolektivnog ugovora u prvom redu je povećavanje

¹ Nerazvijen, zakržljao, zaostao

² Pravo i dužnost tijela državne vlasti da odlučuje u nekom predmetu, apsolutna ovlast

³ Državna funkcija donošenja zakona i drugih propisa, zakonodavna vlast

⁴ B. Buklijaš: *Kolektivno radno pravo*, Pravni fakultet sveučilišta u Splitu, Split, 2006

prava radnika, dakle sklapa se u interesu radnika, ali i u interesu poslodavca, koji ima interes socijalnog mira i partnerstva sa sindikatom te jasno riješenu pravnu i gospodarsku situaciju u vezi prava radnika.⁵

4. SADRŽAJ KOLEKTIVNOG UGOVORA

Kolektivni ugovor sadržava odredbe kojima se reguliraju prava i obveze stranaka koje su sklopile kolektivni ugovor, tj. sindikata i poslodavca (obvezni dio kolektivnog ugovora) te pravna pravila kojima se uređuje sklapanje, sadržaj i prestanak radnih odnosa radnika kod tog poslodavca, pitanja radničkog vijeća, socijalnog osiguranja te druga pitanja iz radnih odnosa ili u vezi s radnim odnosima (normativni dio kolektivnog ugovora.)

Kolektivni ugovor obavezno mora sadržavati :

- naziv osoba koje ga sklapaju
 - poslodavac,
 - udruga poslodavaca,
 - sindikat,
 - udruga sindikata
- područje na koje se primjenjuje,
- vrijeme na koje se sklapa
 - neodređeno
 - određeno vrijeme,
- odredbe o otkazu ako se sklapa na neodređeno vrijeme,
- odredbe o izmjeni i obnovi ugovora

Kolektivni ugovori uobičajno sadrže sljedeće odredbe :

a) iz područja obveznog dijela tj. onog kojima se uređuju odnosi ugovornih strana (pored odredaba koje mora sadržavati):

- odredbe o socijalnom miru, odnosno o uvjetima za štrajk ;
- pravila o postupku kolektivnog pregovaranja,
- pravila o sastavu i načinu postupanja tijela ovlaštenih za mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova
- odredbe o tumačenju kolektivnog ugovora,
- odredbe o načinu suradnje sindikata i poslodavaca

b) iz područja normativnog dijela, tj. iz pravnih pravila kojima se uređuju pitanja iz radnih odnosa - sklapanje, sadržaj i prestanak radnih odnosa :

- sklapanje ugovora o radu - sadržaj ugovora o radu, probni rokovi, uvjeti rada na određeno vrijeme i sl. ;
- radno vrijeme - trajanje radnog tjedna (40 sati ili manje), raspored radnog vremena, uvjeti preraspodjele radnog vremena i sl.;
- visina plaće (obično najniža plaća kao osnovna plaća, te koeficijenti kojima se množi osnovna plaća), dodaci na staž, postoci uvećanja plaća za prekovremeni rad, noćni rad, rad neradnim danima i dr., dodatne isplate poput regresa za godišnji odmor, božićnice i sl., jubilarne nagrade, pomoći i sl., materijalna prava dnevnice i sl .
- odmori i dopusti - način utvrđivanja trajanja godišnjeg odmora, trajanje plaćenog dopusta, način korištenja pauze, dnevnog i tjednog odmora i dr.;
- zaštita na radu
- eventualni poslovi s otežanim uvjetima rada i sl.;
- prestanak ugovora o radu - pobliže utvrđivanje postupka otkazivanja odnosno razloga za otkazivanje i sl., produljivanje otkaznih rokova u odnosu na Zakon o radu ⁶(kad otkaz daje

⁵ http://www.moj-posao.net/jseeker_lawyer_detailedview.php?entityId=Q97

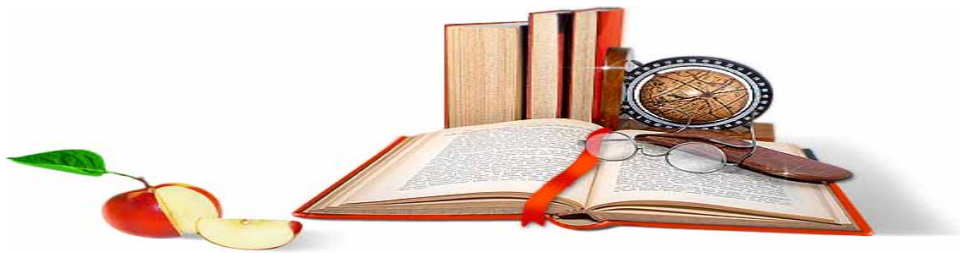
⁶ <http://www.nn.hr/sluzbeni-list/sluzbeni/index.asp>

<http://www.nsz.gov.rs/page/zanezaposlene/sr/novcananaknada.html>

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com